

РЕЦЕНЗИЯ

по конкурс за заемане на академична длъжност „доцент”

по професионално направление 1.2. Педагогика
(Педагогическа анимация в детската градина и в началното училище и приобщаващо образование), обявен в ДВ Бр. 55/15.07.2022 г.

Кандидат: доц. д-р Зорница Костова Ганева - Бургаски свободен университет
Рецензент: проф. д-р Гергана Христова Дянкова – ЮЗУ „Неофит Рилски“ - Благоевград

Рецензията е изготвена в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за развитие на академичния състав в БСУ и в изпълнение на Заповед на Ректора № ЛС/182 от 09.09.2022 г.

Общи положения и биографични данни

Настоящата конкурсна процедура е за заемане на академична длъжност „доцент” в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика (Педагогическа анимация в детската градина и в началното училище и приобщаващо образование).

За обявения конкурс е постъпила единствена кандидатура – на доц. д-р Зорница Ганева.

Документите, удостоверяващи професионалната подготовка на кандидата, са представени съобразно изискванията на действащата нормативна уредба за документи по процедури от този порядък.

Автобиографичната информация отразява последователност и целенасоченост в образователното, академичното и професионалното развитие на кандидата – доц. Ганева е бакалавър към Националната спортна академия (1993-1997) и магистър по Социални дейности (1999-2000) и по Детска и юношеска психология (2013-2016) към Бургаски свободен университет. След успешна защита върху дисертационен труд на тема „Физическото възпитание в училище и социализацията на 10-11-годишни деца (4. клас“ (2010 г.), ѝ е присъдена образователна и научна степен „доктор“ (Диплома № 34203/09.06.2010) по научната специалност 05.07.03. „Методика на обучението по физическо възпитание“. Същевременно Зорница Ганева надгражда професионалните си компетентности, разширявайки квалификацията си в областта на педагогическата работа

с деца и ученици със специални образователни потребности (2013), позитивната психотерапия (2013-2016), арт-терапията (2016), чуждоезикова подготовка (2021) и др.

В Бургаски свободен университет постъпва (1998 г.) като хоноруван асистент, където заема академичната длъжност „доцент“ (2018) и в момента е заместник-декан на Центъра по хуманитарни науки и програмен координатор на Програмния съвет по Педагогика към Бургаски свободен университет.

Представените документи в достатъчна степен свидетелстват за широкообхватна квалификация и сериозен преподавателски опит на кандидата.

Общо описание на представените материали

Представената от кандидата справка за съответствие с наукометричните показатели за заемане на академичната длъжност „доцент“ включва общо 27 научни труда, сред които 2 монографии, 10 учебни помагала, 1 методическо пособие и 1 ръководство за практическа подготовка на студенти по социална работа.

Приложен е списък с 11 научноизследователски разработки, презентирани в международни (5 участия) и в национални (6 участия) научни конференции, както и библиографски доказателства за 10 цитирания.

Обща характеристика на научноизследователската и научно-приложната дейност на кандидата

Научната продукция, с която кандидатът участва в обявения конкурс отговаря на научната специалност и неговата специфика. Същевременно, цялостният преглед на подадените за конкурсната процедура публикации разкрива утвърден през времето научен интерес към проблематика, обхващаща в дълбочина тематични полета и теоретико-методически аспекти от областите на социалните дейности, педагогическата анимация, приобщаващото образование, както и в частност систематичната презентация на феномените, структуриращи съвременната визия за двигателната активност в предучилищна възраст.

Като релевантен израз на този базисен научен интерес, публикациите на доц. Зорница Ганева са концентрирани в следните области:

а) утвърждаване на приобщаващото образование, педагогическата анимация и физическо възпитание и спорт в детската градина и в началното училище: 1 монография (№1), 2 методически пособия (№5, №6), 3 статии (№14, №16, №24);

б) моделиране на социалните взаимодействия и междуличностни отношения посредством развитие на емоционалната интелигентност и социалната компетентност: 2 монографии (№1 и №2) 1 учебно помагало (№5) и 3 статии (№16, №20, №21, №23, №24, №26);

в) извеждане ресурсите на игровата двигателна дейност за просоциалното развитие на децата в предучилищна възраст: 1 монография (№2) 1 учебно помагало (№5) и 1 статия (№16);

г) типологизиране характеристиките на двигателната дейност като инструмент за работа с лица в неравностойно социално положение: 1 монография (№1) и 2 статии (№13 и №27);

д) разкриване потенциала на двигателната дейност за общото психо-физическо развитие чрез идентифициране на интегративните конструкти в научните сфери от полето на педагогическата анимация, социалните дейности и приобщаващото образование: 1 монография (№1) и 3 статии (№17, №22, №27);

е) оптимизиране академичната подготовка на студентите – бъдещи учители в предучилищното и началното училищно образование, както и базовата профилирана подготовка на студентите в хуманитарните специалности: 1 монография (№2), 4 методически пособия (№3, №4, №5 и №6) и 3 статии (№13, №19, №22);

Считам за целесъобразна публикационната тематична концентрираност на кандидатката, предвид постигнатите пълнота и обхватност на изследваните въпроси от една страна, а от друга страна – преодоляването на фрагментарност и разнопосочност в изследователските търсения. Заедно с това, теоретическите и методическите разработки се отличават с актуалност, с успешно съчетаване на класически постановки и иновативна технология.

Хабилитационният труд **„Приобщаващо образование и педагогическа анимация – нагласи и стереотипи на приобщаващия учител”** (2022; ISBN 978-619-7125-92-4, ИК „Флат“ / 105 стр.) има за фокус съдържателните измерения на педагогическата анимация в пряка обвързаност с контекстуалната интерпретация на приобщаващата образователна среда. Една такава изходна постановка служи на автора да базира своя анализ в перспективата на приложната стойност на педагогическата анимация с оглед въвеждането ѝ като адаптивен ресурс за приобщаване на деца и ученици със специални образователни потребности. Монографията е разположена в сложно изследователско поле, защото изяснява проблем с многопосочни характеристики и кореспондира със сериозни перспективи

за търсене на алтернативни подходи, методи, техники и технологии в приобщаващото образование. Задълбоченото познаване на литературата по темата, теоретичните разсъждения на автора и предложените иновативни модели разкриват креативно изследване с ясен функционален замисъл по отношение развитието на педагогическата анимация. Предложеният аналитичен синтез в изучаването на нагласите и стереотипите при междуличностното взаимодействие гарантира необходимата връзка между педагогическата анимация в качеството ѝ на технология на приобщаващото образование и обуславя нейното място в организирането на приобщаващите практики. Утвърждава се тезата, че стереотипните нагласи на приобщаващия учител могат да бъдат редуцирани и преодолени чрез конституирането на педагогическата анимация в неговата професионално-педагогическа компетентност.

Научноизследователският интерес на кандидатката към анимативния подход е заявен още пред 2017 година в монографично изследване от по-частен характер – *„Модел за игрова двигателна дейност в обучението по физическо възпитание в детската градина“* (ISBN 978-619-7125-38-2, ИК „Флат“ / 145 стр.), което разширява изследователските търсения на Зорница Ганева по посока оползотворяване на нови подходи при използването на игровата двигателна дейност, съвкупно формиращи социални умения и подпомагащи интелектуалното и емоционалното израстване на детето в предучилищна възраст. Конструираният модел предоставя условия за организиране на стимулираща образователна среда и едновременно с това позволява качествено провеждане на педагогическия процес в игровата двигателна дейност по образователно направление „Физическа култура“, съобразно целите на държавния образователен стандарт. Разработените 16 вида подвижни игри на функционално равнище представляват методически ресурс за развитие на поведенчески умения за сътрудничество и укрепване на социалната компетентност, които позволяват на детето да приеме възрастните и другите деца като свои партньори. Разкрит е достъпен начин за формиране на тези умения в предучилищна възраст – в условията на разнообразни двигателни активности, с които е наситено детското ежедневие.

Научната актуалност на представените *статии и научни доклади* е в резултат на задълбочени анализи, които от една страна проследяват новите реалии и тенденции в приобщаващото образование, а от друга страна – проблематизират необходимостта от актуализиране на критериите за функционалност на образователните цели в направление

„Физическа култура“, утвърждавайки значението на педагогическата анимация за позитивиране на образователната среда в детската градина и началното училище.

Приложените **публикации** разкриват умения на кандидатката за систематизиране и критично осмисляне на теориите и методическите подходи в изследваните научни области, за ясно дефиниране на проблемите и формулиране на насоки за решаването им.

Намирам резултатите от проведената аналитично-интерпретативна научна активност на доц. Зорница Ганева за надеждни и поради този факт ги определям като значими за теорията и практиката на педагогическата наука.

Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата

Предимствено педагогическата дейност на кандидатката е в областта на обявения конкурс, а именно:

- Анимация и двигателна активност в детската градина и началното училище;
- Приобщаващо образование;
- Тренинг за работа с деца със специални образователни потребности

Участва активно в създаване и актуализиране на учебна документация и учебно съдържание в областта на педагогическата наука и практика, както и в квалификационни обучения на педагогически специалисти по теми, свързани с научноизследователската ѝ експертиза.

Прегледът и анализът на представените документите и приложения доказателствен материал води до обобщението, че в дейността на кандидатката в хармонично единство са представени задълбочени научни интереси; целенасочени научно-приложни изследвания; активна работа в научноизследователски проекти; успешна изява на научни форуми; достатъчен опит в учебно-преподавателската дейност.

Значимост на приносите за науката и практиката

Научните приноси на доц. Зорница Ганева са в резултат на дългогодишна самостоятелна, задълбочена и отговорна научноизследователска работа. В представената научна продукция могат да се открият следните положителни аспекти:

- научно-обосновани изследвания в полето на професионалното направление;
- опора на съвременни парадигми, концепции и възгледи в областта на педагогиката и на приобщаващото образование;
- аналитичен подход,
- изследователска креативност;

- формиране на конкретен продукт с педагогическа целесъобразност и последващо практическо приложение;
- теоретична и практическа актуалност и перспективност.

Критични бележки и препоръки

Заедно с общата ми положителна оценка, ще си позволя и някои *критични бележки*, които би следвало да се приемат от кандидатката по-скоро като *препоръки към бъдещата ѝ работа*. Те се отнасят към:

- *представените от кандидата собствени приноси в научно-практическата дейност* – считам, че те могат да бъдат прецизирани, както по посока на по-детайлното им формулиране, така и по отношение на съвместимостта им с предметната област на конкурса;
- *откритите тук авторски идеи и научно-приложни приноси* – считам, че те заслужават международна известност и признание, за което би спомогнала инициативността на кандидатката за публикуване в научни сборници и списания на международни академични издателства, както и в списания, включени в световните системи за реферирание и индексирание.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Смятам, вложените от кандидатката усилия за научно-творческа дейност са право-пропорционални на преподавателската ѝ ефективност за повишаване качеството на обучението в Бургаски свободен университет.

Представените научни трудове, тяхната значимост, съдържащите се в тях научни, научноприложни и приложни приноси са основание да предложи Зорница Ганева за академичната длъжност „доцент” в професионалното направление 1.2. Педагогика (Педагогическа анимация в детската градина и в началното училище и приобщаващо образование).

Дата: 28.10.2022 г.

РЕЦЕНЗЕНТ:



(проф. д-р Г. Дянкова)